

UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
FACULTATEA DE LITERE
DEPARTAMENTUL DE LIMBA ROMÂNĂ, LITERATURĂ
ROMÂNĂ, FILOLOGIE CLASICĂ ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

POVESTIRI ALE
MULTIDISCIPLINARITĂȚII:
STUDII LITERARE, ANTROPOLOGICE
ȘI LINGVISTICE

Gabriel COȘOVEANU Dana DINU Gabriel POPESCU
Coordonatori

EDITURA UNIVERSITARIA
Craiova, 2013

Comitetul Științific:
Prof.univ.dr. Nicolae PANEA
Prof.univ.dr. Ion TOMA
Conf.univ.dr. Ion BUZERA

Copyright © 2013 Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Povestiri ale multidisciplinarității : studii literare, antropologice și
lingvistice / Gabriel Coșoveanu, Dana Dinu, Gabriel Popescu
(coord.). - Craiova : Universitaria, 2013
Bibliogr.
ISBN 978-606-14-0736-1**

I. Coșoveanu, Gabriel (coord.)
II. Dinu, Dana (coord.)
III. Popescu, Gabriel (coord.)

82

Tehnoredactor: Pompiliu Demetrescu
Design copertă: Pompiliu Demetrescu

Apărut: 2013
TIPOGRAFIA UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA
Str. Brestei, nr. 156A, Craiova, Dolj, România
Tel.: +40 251 598054
Tipărit în România

Y Colecția GRAMMATOPHOROS

**POVESTIRI ALE
MULTIDISCIPLINARITĂȚII:
STUDII LITERARE, ANTROPOLOGICE
ȘI LINGVISTICE**

Gabriel COȘOVEANU Dana DINU Gabriel POPESCU
Coordonatori

Autorii:

Carmen BANȚA, Nina Aurora BĂLAN, Ariana BĂLAȘA,
Ion BUZERA, Ioana-Rucsandra DASCĂLU, Dana DINU,
Ovidiu DRĂGHICI, Ilona DUȚĂ, Cătălin GHIȚĂ,
Roxana GHIȚĂ, Alina GIOROCEANU, Nicolae PANEA,
Gabriel POPESCU, Mihaela POPESCU,
Mădălina STRECHIE, Melitta SZATHMARY

Răspunderea pentru conținutul textelor revine autorilor.

NOTĂ: Acest volum îl continuă pe cel intitulat *Studii de literatură și lingvistică* (coordonatori Ion BUZERA, Carmen POPESCU, Sorina SORESCU, editura AIUS, colecția GRAMMATOPHOROS, Craiova, 2011), promovând multidisciplinaritatea în cadrul aceleiași colecții.

ARGUMENT

Urmându-l pe Noica, în ipostaza de autor al eseului filosofic *Povestiri despre om*. După o carte a lui Hegel, mai precis adoptând de aici o sintagmă a sa, vom spune, *mutatis mutandis*, și cu modestia cuvenită, că prezentul volum de studii „povestește”, la nivelul său, niște „peripezii ale cugetului” (Constantin Noica, *Povestiri despre om*. După o carte a lui Hegel, *Cartea Românească*, 1980, p. 10), într-o ipostază *multidisciplinară*, însă - „peripezii” cum ar fi, cum ar putea fi, credem, *literatura, antropologia, lingvistica*. Este acesta modul nostru de a spune - evident inspirat de filosoful menționat, dar nu în descendența strictă a acestuia - că volumul în discuție este *atipic*, în sensul că este altceva decât o prezentare neutră, a unor texte de știință sau care se pretind astfel, într-o ordine oarecare, de obicei tematică: în esență, el este sau cel puțin aspiră să fie „sistemul epic”, cu o formulă călinesciană (G. Călinescu, „Istoria literară ca știință inefabilă și sinteză epică” - în *Principii de estetică*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1974, p. 187), al unui spirit, în sens transpersonal, însă, căci nu se identifică în niciun caz cu autorii volumului, în schimb se realizează prin aceștia - al unui spirit, trebuie să precizăm, pentru care *literatura, antropologia, lingvistica*, sunt tot atâtea trăiri dinamice: „peripezii”, ar spune același filosof; „aventuri”, ar zice Barthes (Roland Barthes, *L'aventure sémiologique*, Aux Éditions du Seuil, Paris, 1985, p. 10). De aici provine vectorializarea celor trei secțiuni ale volumului: *A. Studii literare, B. Studii antropologice, C. Studii lingvistice*, prin „modulatorii” dinamici prepoziționali de *la... la...*, activi în interiorul acestor secțiuni, care devin astfel, în concluzie, tot atâtea „povestiri despre” *multidisciplinaritate* - sau mai exact ale *multidisciplinarității*.

Coordonatorii:

Gabriel Coșoveanu, Dana Dinu, Gabriel Popescu
septembrie 2013

CUPRINS

ARGUMENT

A. STUDII LITERARE

A. 1 Literatură română:

de la literatura română ca atare, la reflecția asupra ei

De la literatura română din perspectivă dublă, psihanalitică și psihologică...

Ilona DUȚĂ, IDENTITATEA FANTASMATĂ ÎN TEATRUL LUI MATEI VIȘNIEC („OMUL-PUBELĂ SAU TEATRU DESCOMPUS”)

O abordare psihanalitică 11

Cătălin GHITĂ, CRUZIME ȘI SADISM ÎN „ALEXANDRU LĂPUȘNEANUL” DE CONSTANTIN NEGRUZZI

O perspectivă tematică 39

...la literatura română din perspectivă metaliterară

Ion BUZERA, CANONUL CRITIC „INTERN” AL LUI ION NEGOIȚESCU

O abordare metacritică 49

A. 2 Literatură universală și comparată:

de la literatura universală și comparată ca atare, la reflecția asupra ei

De la literaturile germană și română din perspectivă comparatistă...

Roxana GHITĂ, PORTRETUL SECURITĂȚII ÎN PROZA POSTCOMUNISTĂ GERMANĂ ȘI ROMÂNĂ

O perspectivă comparatistă 61

**...la literaturile franceză și română din perspectivă comparatistă
și la teoria comparatismului**

- Gabriel POPESCU**, ÎN ORIZONTUL UNEI „COMPARAȚII
DIALECTICE” (BASIL MUNTEANU): SORESCU ȘI
CIORAN – CITITORI ÎN REGIM POSTMODERN /
MODERN AL LUI SAINT-JOHN PERSE
Un studiu comparatist și de teorie a comparatismului 81

B. STUDII ANTROPOLOGICE:

de la etnologia ca atare, la reflecția antropologică

De la basmul românesc din perspectivă etnologică...

- Carmen BANȚA**, REPREZENTĂRI ALE DIURNULUI ȘI
NOCTURNULUI ÎN BASM ȘI EFECTELE LOR ASUPRA
ACȚIUNII EROULUI
Studiu de folclor literar din perspectivă etnologică 105

...la o antropologie teoretică

- Nicolae PANEA**, ANTROPOLOGIA SENZORIALĂ ÎNTRE
CANONIC ȘI COMPLEMENTAR
Studiu de antropologie teoretică 121

De la antropologie, prin antropologie lingvistică, la lingvistică

- Nina Aurora BĂLAN**, INTERCULTURALITATE ȘI INTERFERENȚE
LINGVISTICE ÎN COMUNITĂȚILE MULTIETNICE
Un studiu de antropologie lingvistică 133

C. STUDII LINGVISTICE

C.1 Limbă română

De la limba română din perspectiva lingvisticii diacronice...

- Alina GIOROCEANU**, INFLUENȚA GREACĂ ÎN FORMAREA
TERMINOLOGIIOR ROMÂNEȘTI
Studiu de istoria limbii române - palierul terminologic 153

**...la limba română din perspectiva dublă a lingvisticii și stilisticii
sincronice**

- Ovidiu DRĂGHICI, *FONOLOGIA ENUNȚULUI ROMÂNESC*
Studiu de lingvistică sincronică 169
- Melitta SZATHMARY, „*CLIȘEELE GROAZEI*” ÎN *PRESA ROMÂNEASCĂ ACTUALĂ*
O abordare stilistică 195

C.2. Filologie clasică

α) Limbă și literatură latină

De la latina clasică din perspectivă logică (semantico-sintactică)...

- Mihaela POPESCU, *SISTEMUL CONDIȚIONAL DIN LATINA CLASICĂ. PROBLEMATIZARE ȘI CATEGORIZARE*
O abordare semantico-sintactică 211

...la literatura latină clasică din perspectivă lingvistică

- Ioana-Rucsandra DASCĂLU, *TERMENI-SATELIT ÎN PREZENTAREA SENTIMENTULUI IUBIRII ÎN POEZIA LIRICĂ LATINĂ*
Un studiu de lingvistică aplicată 237

β) Limbă, literatură și civilizație greacă

De la Grecia antică din perspectivă geografico-literară...

- Dana DINU, *TOPOS ȘI MYTHOS ÎN „PERIEGESIS TES HELLADOS” DE PAUSANIAS*
Studiu de receptare 251

...la Grecia mitică din perspectivă topografică

- Mădălina STRECHIE, *ITINERARUL AVENTURILOR LUI HERAKLES ÎNTRE MITOLOGIE ȘI REALITATE*
Studiu de topografie mitică 269

Bibliologie

Ariana BĂLAȘA, BIBLIOGRAFIA „ANALELOR UNIVERSITĂȚII
DIN CRAIOVA”. SERIA ȘTIINȚE FILOLOGICE.
LITERATURĂ ROMÂNĂ, UNIVERSALĂ ȘI
COMPARATĂ (1996-2011)

Studiu de bibliologie 287

Ariana BĂLAȘA, „ANALELE UNIVERSITĂȚII DIN CRAIOVA”.
SERIA ȘTIINȚE FILOLOGICE. LITERATURĂ
ROMÂNĂ, UNIVERSALĂ ȘI COMPARATĂ (1996-2011)

Index bibliografic 295

INDEX DE AUTORI CITAȚI 325